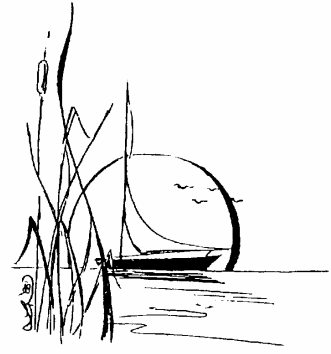

đặc trang

TÂM TÌNH

Lời tòa soạn:

Kính thưa quý đọc giả, **Hương Đạo** với **Đặc Trang TÂM TÌNH** có nội dung bao gồm nhiều phương diện đối với cuộc sống đa dạng của người **Phật tử tại gia**:

- tiếng nói, tâm tình của Phật tử cao niên,
- tiếng nói, tâm tình của người Phật tử phái nữ,
- tâm sự của người vợ, người chồng,
- những ý kiến, tâm tình, xây dựng,... của lứa tuổi đôi mươi, cho lứa tuổi đôi mươi, hay các bạn trẻ nói chung.
- và những nội dung tâm tình khác.

Đặc trang này do **Trần Đông** phụ trách.

Vì lợi ích chung, vì hạnh phúc gia đình và xã hội, nhất là vì tương lai của con em chúng ta, mong quý đọc giả vui lòng đóng góp bài viết **dưới dạng tâm tình** và ý kiến xây dựng để tất cả chúng ta đều có dịp cùng nhau chia sẻ. Bài viết xin gửi về địa chỉ của **Tòa soạn báo Hương Đạo**, mục **Đặc trang Tâm Tình**.

Tâm sự cao niên

Có sống rồi mới biết. Chỉ ở cái tuổi năm mươi sáu mươi trở đi người ta mới thấy rõ sự vô thường, nhìn rõ mặt sự tàn rụi của cơ thể đang âm thầm từng bước tấn công. Mỗi ngày hôm nay Anh Bảy qua đời, chiều nay phải đi hộ niệm. Tháng rồi Chị Tư không còn nữa. Ngày mai lại vào bệnh viện đi thăm Chú Năm, anh ấy cũng đã gần đất xa trời. Từng người từng người, dù sợ chết dù không cũng lần lượt ra đi.

Có sống rồi mới biết. Ở cái tuổi xế chiều này, lực bất tòng tâm. Đang nói chuyện lắm khi nước miếng

chảy ra miệng. Đang nhai cơm, cơm lại rớt ra ngoài. Tối nằm xuống, cơ thể mỗi mệt. Khó lắm mới dỗ được giấc ngủ. Ngủ chưa được bao nhiêu thì trời gần sáng. Lại không ngủ được, nằm đó mà thao thức. Chả bù hồi còn trẻ, nhảy lên giường một chút xíu thì ngủ ngay ra như chết. Còn thức dậy thì không nói là sáng thức mà mãi đến trưa, có khi đến xế mới ra khỏi giường.

Có sống rồi mới biết. Ở cái tuổi xế chiều này, dù chưa có lẩn, nhưng trí não đã đi dần vào hư hoại.

Sự phán đoán suy nghĩ không còn nhanh nữa. Trí nhớ giảm sút. Xưa học đâu nhớ đó, nay nhồi nhét mãi mà chữ nghĩa chẳng muốn chịu vào. Xưa đọc tiểu thuyết ngày này qua ngày khác, luyện chưởng Kim

Dung hàng tuần liên tiếp, xong bộ thì bệnh luôn. Nay đọc một lát thì mắt thấy cay xốn.

Cái tuổi già mới là lẩn cẩm. Để chùm chìa khóa đó, xoay qua xoay lại chẳng biết chìa khóa đã để ở đâu. Kiếm hoài không thấy. Hẹn với bạn bè rồi lại quên bằng đi. Mình thấy mình lẩn cẩm rõ ra. Mình tự bực lấy mình vì cái tánh hay quên và đãng trí ấy. Nhưng chẳng thể nào làm gì khác hơn!

Có sống rồi mới biết. Cái tuổi xế chiều này hình như bị lộp thanh niên coi rẻ. Nó cho là già lẩn cẩm. Già lạc hậu. Lẩn cẩm xét ra thì cũng đúng! Mà lạc hậu thì cũng chẳng phải sai! Làm sao bì được với tụi nhỏ? Trí óc bọn nó nhanh nhẹn. Nó học đông học tây, học đâu nhớ đấy. Còn bọn già của

mình, ngồi đâu thì muốn ngồi ỳ ra đấy, chẳng muốn đứng dậy mà đi, thì hỏi sao mà không lạc hậu?

Ở cái tuổi xế chiều này, dù bên ngoài xiêu vẹo khô héo, tuy nhiên bên trong vẫn còn ngấm ngấm những ngọn gió thanh xuân. Chính vào cái lúc mà tâm không còn bon chen, không còn bận rộn với những đua đòi, lúc ấy tâm lắng đọng đôi chút. Vào lúc này những ký ức xưa cũ có dịp sống dậy và hoành hành. Rất dễ nhận thấy những người lớn tuổi thích trở về với những kỷ niệm vàng son thời xưa cũ để sống với những kỷ niệm đẹp ngày xuân.

Theo cách nhìn thông thường, điều này hoàn toàn đúng, không có gì sai trái cả. Cần phải được tán thưởng và khuyến khích nữa. Người ta cần tìm đến cái đẹp, cái vui để mà sống!

Tôi cũng đã gặp những anh bạn miên man kể về những tháng ngày oanh liệt ở Miền Tây, Miền Trung. Chính bản thân tôi, nhiều lúc chứ không phải một đôi lần, những chuyện xa xưa không dính dấp chút nào với hiện tại đột nhiên thức dậy trong ký ức. Những chuyện mà tôi chưa một lần nghĩ đến từ lúc có

sự xảy ra, thế mới là lạ!

Hình ảnh cô bạn gái ngây thơ lúc chúng tôi tuổi mười bảy mười tám trở về kèm theo cả lô kỷ niệm của những tháng ngày hoa bướm ấy.

Tôi bị cuốn hút vào vùng thời gian tuổi mộng mơ êm ả đó.

Rồi những nuối tiếc khởi lên.

Phải chi mình nắm tay cô ấy! Phải chi thời gian quay trở lại! Và phải chi! Phải chi!...

Nhờ Phật lực gia trì, cuối cùng tôi thức tỉnh.

Sau mấy lần như vậy, với nhiều thứ kỷ niệm tuổi thanh xuân khác nhau, từ những hình ảnh mộng mơ, đến những vụng về tội lỗi.

Đã bốn năm mươi năm rồi mà nó vẫn như mới ngày nào. Sinh động đến rợn người. Tôi ngạc nhiên và bối rối với chính mình.

Từ ngạc nhiên tôi mới dần suy nghiệm và truy nguyên nguồn cội.

Thì ra, đó chính là mưu mẹo xảo quyệt của “Ma vương” nhằm lôi cuốn chúng ta trở về với hàng vạn những nuối tiếc tương tự. Động lực của những nuối tiếc này sẽ xô đẩy chúng ta tình nguyện trở lại thế gian vào giờ phút cận tử để viết trọn những mẫu chuyện đứt khúc nữa với “Phải chi. Phải chi. Phải chi...” còn dang dở và còn ầm ứ trong tâm.

Các cụ ạ!

Những gì đã qua, không bao giờ trở lại!

Đừng bao giờ nên có nhiều nhắc nhở hay lặp đi lặp lại! Laissez passées passer! Let by-gones be by-gones! Hãy để nó qua đi! Dù xấu hay dù đẹp! Hãy đào nắm mồ chôn vùi dĩ vãng! Đừng tìm về và đừng nắm bắt!

Đối với những tội lỗi đã quên, nay

nếu có quay trở lại, xin hãy dành một phút nguyện cầu Phật lực gia hộ cho người ấy, mặt khác phải thành tâm ăn năn sám hối tội lỗi. Rồi dứt khoát quên hết chuyện cũ ấy đi.

Đối với những kỷ niệm đẹp. Xin cầu nguyện cho em, cho người con gái dễ thương ngày ấy. Cầu nguyện cho em, cho chồng em và cả cho con cháu của em! Tuổi em giờ cũng nhăn nheo bạc tóc. Nguyện cầu em được gần với ánh sáng Phật đà. Xin nguyện cầu em được sớm viên thành Phật đạo, người Mẹ của tôi trong những tiền kiếp xa vời!

Đừng nuối tiếc bất cứ thứ gì! Dù tốt, dù xấu, dù hay, dù dở!

Chôn vùi tất cả. Hướng mắt về tương lai. Thẳng tay chặt đứt hết những dây mơ rễ má tham – dục – ái, dù là đối với vợ, con, cháu, chắt. Ở đây muốn nhấn mạnh là thương thì thương, thương thật nhiều, thật nồng nàn nữa, nhưng tuyệt đối không được đắm nhiễm. Đó chính là bí quyết để đi trọn đường trần trong Ta Bà khổ, không chỉ trong lãnh vực tham – ái – dục mà còn cần phải được triệt để áp dụng trong tất cả các lãnh vực khác nữa.

Chúc các cụ ngày tháng đầy những an lành.

Nỗi lòng người Mẹ

Minh Trang

“Ngày 15 tháng 9 năm 2002

Giờ thì Mẹ đang nằm trên giường ở bệnh viện. Buổi chiều mẹ không còn dọn cơm cho con lúc đi làm về. Buổi sáng mẹ không còn gọi con thức giấc. Con nhớ vịn đồng hồ reo và nhớ thức dậy đúng giờ. Đi làm trễ hoài “xếp” của con không hài lòng và dễ mất sở lăm. Con nhớ nhắc chừng thằng em của con, đi chơi thì cũng nhớ giờ mà về nhà. Mẹ lo cho nó quá!

Mẹ không biết phải làm gì hơn.

Ba con mất rồi chỉ còn ba mẹ con hủ hủ sớm trưa. Thế mà căn nhà dường như chỉ còn có mẹ. Con chạy theo tiếng gọi của tình yêu. Mỗi lần muốn chuyện trò với con thì con cứ gạt phăng mẹ đi:

- ‘Con lớn rồi mà mẹ! Con biết rồi mà mẹ! Mẹ cứ nói hoài, có bao nhiêu cứ nói hoài! Đó là chuyện đời tư của con’.

Và rồi con ngoe ngoải vào phòng đóng cửa lại.

Con ơi! Con lớn rồi, mẹ cũng biết. Nhưng con có biết là mẹ cũng lớn hơn con không? Đời tư của con, mẹ cũng biết và tôn trọng. Nhưng mà con, con thử nghĩ, khi con nói ‘Mẹ! Con thèm ăn bò ragout của Mẹ nấu’, hay lượm giặt bộ đồ dơ của con thấy ra nhà, có bao giờ mẹ nói ‘cái đó là thứ tư riêng của con’ hay không? Con bệnh hoạn, ốm đau, trái gió trở trời, có bao giờ mẹ nghĩ tư riêng. Ở nhà có ba mẹ con mà cũng tư riêng nữa hay sao?

Mấy năm nay bệnh cứ phát đi phát lại. Mỗi lần đi bệnh viện mổ cái bướu. Mổ cắt chỗ này thì nó mọc chỗ khác. Cắt xong chưa tròn tháng mẹ lại phải lên máy ngồi may.

Không may làm sao được con? Tiền trợ cấp thì không đủ. Thằng em con thì chẳng đi làm chỗ nào được lâu. Nó làm được ngày nào thì mẹ mừng ngày nấy. Chỉ đơn giản vậy thôi, mà mẹ cũng không mừng được trọn vẹn. Làm được dăm ba tháng chủ không đuổi nó, nó cũng nghỉ người ta. Và rồi lại la cà bạn bè. Vài ba tháng thì có đánh

Heart of a Mum

“15 Sept 2002

I am lying on a bed in a hospital. I can no longer set ready the dinner table for you in the afternoons when you are back from work. I can no longer wake you up in the mornings. Remember to set the time for the alarm clock and remember to get up in time! No supervisors will be happy if you are late so often for work. You will lose your job very easily. Also, remember to remind your younger brother, tell him to try to be home at night. I am worried about him!

I cannot do anything better.

Since your father passed away, there have been only three of us. But it seems there’s only me in the house. You run after the call of love. Each time I want to have a talk with you, I am pushed away:

- ‘Mum, I am old enough! I know all that sort of things! Why you have to repeat and repeat such a thing so many times! It’s my private business!’

Then you run into the room and close the door .

My dear! You are old enough, I know. But you also know that I am much older than you, don’t you? Your private business, I know and respect. But dear, when you told me ‘Mum! I wish to have Ragout beef’, or I have collect your dirty clothes on the floor, have I ever said ‘that’s your private business’? When you are sick, of cold or flu, I have never thought of that as ‘private’ or ‘not private’. Why do you have to set up *private and not* while there are only three of us in the house?

My sickness has been relapsing in the recent years. I had to go to the hospital to have the tumours removed. This tumour removed. Another tumour immersed. Not a month after being released from the hospital I have to sit for sewing.

How can I stop sewing? The benefit allowance is not enough for anything. Your brother can’t maintain a job for any long. The days when he goes out to work are my happy days. It’s so simple but I can’t have it. He works for a couple months if he’s not sacked out, then he rejects the job. Then afterwards he goes with his friends. He has a fight every several months. He can’t give up

lộn một lần. Hút sách thì không chừa được. Vẫn chúng nào tạt nấy. Không cần sa thì ma túy. Cứ về nhà xoè tay xin tiền. Con thử nghĩ, không cho tiền nó, nó lâm vào nghiệp mua bán thứ đó thì càng chết dỡ nữa.

Mà mẹ may thì có được bao nhiêu đâu. Bây giờ hàng may rẻ quá. Tiền công lại còn bị trừ GST, chủ có đóng tiền GST cho chính phủ hay không thì mẹ không biết. Chuyện ấy là chuyện của người ta, mẹ không muốn nói. Mẹ may một đợt hàng mấy trăm cái, may từ tờ mờ sáng đến quá nửa đêm, mỗi ngày hơn 15 giờ ngồi máy. Tính ra mỗi giờ chỉ được hai ba đồng. Mà phải làm như vậy để ở nhà má còn chăm sóc cho chị em con. Không có mẹ ở nhà, mẹ không biết thằng em con sẽ ra sao nữa. Tháng tới đây cảnh sát đưa nó ra toà về tội đánh lộn.

Vậy mà con, Duyên An, mẹ không muốn nói ra, nhưng giờ mẹ không nói không được. Vì sẽ chẳng còn lúc nào mẹ còn có thể sẽ nói với con được nữa. Tiền bill điện thoại mobile của con mỗi tháng cả 500 đồng! Con không có nhà, mẹ nhận cái bill, xé ra coi, nước mắt âm thầm tràn đầy mặt mẹ! Phải chi con bớt giờ nói chuyện với bạn bè, cho mẹ mỗi tháng 250 đồng thôi, phân nửa số chi phí đó, để mẹ có được gần một trăm giờ không phải may, nghĩa là được nghỉ ngơi 6 – 7 ngày trong một tháng, thì mẹ đâu ra nông nổi, hở con!

Cũng chỉ tại mẹ và ba con, lúc tụi con còn nhỏ nuông chiều tụi con quá. Muốn ngán nào được ngán nấy. Mới hai ba tuổi đã bắt đầu quần áo “label” loại tốt. Văn minh mà! Đất nước tự do mà, chứ đâu phải ở Việt nam đâu!

- “Mình không muốn con mình cực khổ như mình hồi nhỏ, chỉ chơi bắn đạn cu-li nắn bằng đất sét”, như ba con thường tâm sự với mẹ.

Nay thì quả ấy mẹ đành cam nhận. Mẹ chỉ trách mẹ thôi. Mẹ không trách con đâu!

.....”

Duyên An xếp tập nhật ký của mẹ. Mẹ đã ra người thiên cổ.

Nước mắt tràn cả mặt cô. Cô khóc ngất. Khóc thật to. Gào lên “Mẹ ơi! Mẹ ơi! Con hối hận! Con giết Mẹ rồi!”

oOo

Bên ngoài gió vẫn thổi. Bên trong là tiếng

smoking. If not marijuana then heroine. He always asks for money from me. What do you think, if I don't give him money, he may get involved in drug trafficking, that's more dangerous.

For the sewing I don't earn much from it. The labor is very cheap nowadays. The payment is deducted for GST, God knows whether the GST is paid or not. But it's not my business, I don't want to mention it here. To finish the workload with hundreds of clothes each time I receive, I have to work from early morning till late midnight, working more than 15 hours a day. In all, I find I am paid only two or three dollars per hour. But I have to do it so that I can have time to be at home to provide a care for you and your brother. If I am not at home, I can't imagine how he will be. Next month he has to go to court for a fight he got involved in.

Duyen An, I do not want to say about it, but I can't help. If I don't, there will be no more chances for me. *It's about your monthly 500-dollar mobile bill.* You were not at home, I received the mail and opened it, tears silently full of my face! If you could have spent less time to talk to your friends and given me only \$250 a month, half of that expense, so that I could have about one hundred hours less of sewing, it means I could have a good rest for 6 or 7 days a month, then I may not be this bad, my dear child!

It's the fault of mine and your Dad, we pampered you too much. Whatever you wanted, we followed. We bought you clothes with best labels. New civilization! New freedom, not Vietnam here!

- “I do not want our children to suffer like us during the childhood, playing marbles made from clay”, as your Dad often told me.

And now I have to reap the results. I blame myself only. I do not blame you for anything!

.....”

Duyen An closes the diary book. Her mother has passed away.

Tears fill her face. She cries. Crying loudly. She cries “Mum! Mum! I am regretful! I am a murderer to you!”

oOo

Outdoors the wind is blowing. Indoors are the

khóc của Duyen An. Cây nhang trên bàn thờ đã hết. Khói đã tan. Đêm rồi sẽ qua và ngày mới vừa hé mở.

Hôm nay T., bạn trai của Duyen An không đến. Duyen An cần được yên lặng. Nhưng ngày mai sẽ có T. Rồi ngày mốt nữa. Những ái ân. Những dancing. Những họp bạn. Những bản tình ca tuyệt vời cần có để Duyen An giải khuây. Và rồi hình ảnh người Mẹ, những khổ đau hôm nay sẽ dần đi vào quên lãng.

Có một điều người ta không nghĩ đến. Sự vận hành hoàn chỉnh và toàn thiện của bộ máy nghiệp chẳng lãng quên bất cứ một chi tiết nhỏ nào – dù dở hoặc dù hay.

cries from Duyen An. The incense stick on the alter is extinguished. The smoke also disappears. The night is coming to an end and the new day is slowly opening.

Today T., Duyen An's boyfriend, does not come. She needs a good silence. But she will have him tomorrow. And the days after. The love-makings. The dancings. The meetings. The beautiful love songs required to help Duyen An calm down. And then the image of the Mum, today sufferings will slowly go into forgetfulness.

Yet, there are things people neglect to think of. The perfect and all-good operations of the karma do not ignore any tiny details – whether good or bad.

